

آیین نامه شماره ۶۳

شورای عالی بیمه در اجرای بند ۳ ماده ۱۷ قانون تأسیس بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه‌گری و با استناد به اصلاحیه جزء ۲ بند الف ماده ۴۳ «آیین نامه اجرایی قانون حفظ و بهره‌برداری از منابع آبی» و تبصره ذیل آن، مقرر در تصویب نامه ۵۱۷۰۶/ت ۳۳۸۷۹ هـ مورخ ۶/۴/۱۳۸۶ هیئت محترم وزیران [۱] و به منظور:

تعیین یکی از انواع معاملات بیمه و شرایط آن؛

استاندارد سازی شرایط عمومی این رشته و الزام بیمه‌گران به رعایت آن؛

تأمین حقوق بیمه‌گذاران، کارکنان شناورهای صیادی و اشخاص ثالث موضوع این رشته؛

تبیین و تعیین حقوق و تکالیف بیمه‌گذار و بیمه‌گر این رشته؛

در جلسه مورخ ۱۷/۹/۱۳۸۹، «شرایط عمومی بیمه مسئولیت مدنی در مقابل کارکنان و اشخاص ثالث برای شناورهای صیادی» را، به عنوان جزء لاینفک بیمه‌نامه، در شش فصل، سیزده ماده و دو تبصره به شرح زیر تصویب نمود:

فصل اول: کلیات

ماده ۱- اساس قرارداد: این بیمه‌نامه براساس قانون بیمه مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۱۶، قوانین و مقررات بیمه، عرف بیمه‌گری و پیشنهاد کتبی مورخ ... بیمه‌گذار (جزء لاینفک بیمه‌نامه) تنظیم شده است. بخشی از پیشنهاد کتبی بیمه‌گذار که مورد قبول بیمه‌گر نبوده و هم‌زمان با صدور بیمه‌نامه یا قبل از آن به صورت کتبی به بیمه‌گذار اعلام شده است، جزء تعهدات بیمه‌گر نیست.

ماده ۲- تعاریف و اصطلاحات: اصطلاحات زیر در این شرایط عمومی، معادل با تعریف مقابل آن به کاررفته است:

۱-۲- بیمه‌گر: مؤسسه بیمه‌ای که نام و مشخصات آن در این بیمه‌نامه درج شده و متعهد می‌شود خسارت‌های ناشی از مسئولیت مدنی مالک یا اجاره‌کننده شناور صیادی در برابر کارکنان و اشخاص ثالث را جبران کند.

۲- ۲- بیمه‌گذار: مالک یا اجاره‌کننده شناور صیادی که با تکمیل و امضای پیشنهاد بیمه و پرداخت حق بیمه مقرر، جبران خسارت‌های ناشی از مسئولیت خود در برابر کارکنان و اشخاص ثالث را به بیمه‌گر محول می‌کند.

۳-۲- حق بیمه: وجهی است که بیمه‌گذار در مقابل تعهدات بیمه‌گر می‌پردازد و انجام تعهدات بیمه‌گر منوط به پرداخت حق بیمه به نحوی است که در بیمه‌نامه توافق شده است.

۴-۲- کارکنان: افرادی که نام آنها در مجوز صید شناور صیادی نوشته شده و با شناور عازم صید می‌شوند.

۵-۲- اشخاص ثالث: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی به جز کارکنان و مسئول حادثه شناور صیادی که به سبب حوادث موضوع این بیمه‌نامه، دچار زیان‌های جانی و یا مالی می‌شوند.

۲-۶ - خسارت جانی: منظور از خسارت جانی در این بیمه‌نامه، دیه یا ارش ناشی از جرح، شکستگی یا نقص عضو، از کارافتادگی موقت، دائم، کلی یا جزئی و دیه فوت و هزینه‌های پزشکی ناشی از حوادث موضوع این بیمه‌نامه است.

۲-۷ - خسارت مالی: منظور از خسارت مالی در این بیمه‌نامه هزینه‌های تعمیر، جایگزینی، آماده‌سازی، تجهیز و یا بازسازی تأسیسات و تجهیزات بندری و ساحلی، رفع آلودگی اموال آسیب‌دیده اشخاص ثالث ناشی از حوادث موضوع این بیمه‌نامه و همچنین پاک‌سازی، هزینه ناشی از هرگونه خارج‌سازی، شناورسازی، انتقال یا انهدام اشیای ثابت یا متحرک شامل لاشه شناور زیان‌دیده، هزینه‌های حقوقی متعارف بیمه‌گذار در رابطه با رفع یا کاهش مسئولیت بیمه‌گذار است.

۲-۸ - شناور صیادی: به کشتی، لنج و قایقی اطلاق می‌شود که با داشتن مجوز از سازمان شیلات به فعالیت‌های صیادی و پشتیبانی از صید می‌پردازد.

ماده ۳- موضوع بیمه: موضوع بیمه عبارت است از:

۳-۱ - بیمه مسئولیت مدنی بیمه‌گذار در برابر کارکنان که براساس آن بیمه‌گر متعهد می‌شود به شرط انجام تعهدات و وظایف بیمه‌گذار در طول مدت بیمه‌نامه در صورت احراز مسئولیت بیمه‌گذار، خسارات جانی کارکنان وی را که مستقیماً ناشی از وقوع خطرات موضوع این بیمه‌نامه حین کار در محدوده مکانی مندرج در بیمه‌نامه است در چهارچوب شرایط این بیمه‌نامه جبران کند.

۳-۲ - بیمه مسئولیت مدنی بیمه‌گذار در قبال اشخاص ثالث که براساس آن بیمه‌گر متعهد می‌شود به شرط انجام تعهدات و وظایف بیمه‌گذار در طول مدت بیمه‌نامه در صورت احراز مسئولیت بیمه‌گذار، خسارت مالی و جانی وارده به اشخاص ثالث ناشی از خسارت‌های موضوع بیمه را در محدوده مکانی مندرج در بیمه‌نامه با در نظر گرفتن شرایط این بیمه‌نامه جبران کند.

فصل دوم: خطرات و حوادث تحت پوشش

ماده ۴- جبران این خسارت‌ها و هزینه‌ها در تعهد بیمه‌گر خواهد بود:

۴-۱ - تلف یا خسارت وارد به اشیاء، اموال و یا هر شیء ثابت یا متحرک به غیر از شناور مسئول حادثه؛

۴-۲ - هزینه ناشی از هرگونه اقدام به خارج‌سازی، شناورسازی، انتقال یا انهدام اشیای ثابت یا متحرک شامل لاشه شناور زیان‌دیده؛

۴-۳ - خسارت‌های جانی وارد به اشخاص ثالث و کارکنان؛

۴-۴ - خسارت‌های مالی وارد به اشخاص ثالث ناشی از فعالیت مجاز شناور صیادی؛

۴-۵ - هزینه‌های حقوقی متعارف بیمه‌گذار در رابطه با رفع یا کاهش مسئولیت بیمه‌گذار

فصل سوم: استثنائات

ماده ۵- بیمه‌گر نسبت به جبران خسارت ناشی از این موارد تعهدی نخواهد داشت:

۱-۵ - خسارت ناشی از جنگ، انقلاب، شورش، اعتصاب، عملیات تروریستی و اقدامات براندازی علیه حکومت؛

۲-۵ - انفجارات اتمی و تشعشعات هسته‌ای؛

۳-۵ - عمد بیمه‌گذار، کارکنان و اشخاص ثالث؛

۴-۵ - نزاع و زد و خورد، مصرف مسکرات و مواد مخدر و روانگردان توسط کارکنان؛

۵-۵ - محکومیت جزایی قابل خرید و محکومیت نقدی به نفع دولت؛

۶-۵ - فعالیت‌های خارج از پروانه صید؛

۷-۵ - سیل، زلزله، طوفان و سایر حوادث طبیعی؛

۸-۵ - خسارت‌های وارد به محیط زیست؛

۹-۵ - خسارت‌های خارج از قلمرو آبی کشور

فصل چهارم: وظایف و تعهدات بیمه‌گذار

ماده ۶- بیمه‌گذار موظف است:

۱-۶ - فرم پیشنهاد بیمه را با رعایت دقت و صداقت تکمیل و کلیه اطلاعات راجع به موضوع بیمه را در اختیار بیمه‌گر قرار

دهد؛

۲-۶ - اقدامات احتیاطی پیشگیرانه را در حد متعارف برای جلوگیری از بروز یا افزایش خسارت اعمال کند؛

۳-۶ - قبل از قبول هرگونه مسئولیت و سازش با اشخاص ثالث و کارکنان، موافقت کتبی بیمه‌گر را دریافت کند؛

۴-۶ - حق بیمه مشخص شده را در زمان صدور بیمه‌نامه و یا در مهلت تعیین شده در بیمه‌نامه بپردازد؛

۵-۶ - وقوع هرگونه خسارت موضوع این بیمه‌نامه و همچنین هر نوع ادعا یا مطالبه کارکنان و یا اشخاص ثالث علیه خود را

که به این بیمه‌نامه مربوط می‌شود، حداکثر ظرف مدت ۵ روز کاری از تاریخ اطلاع خود، به اطلاع بیمه‌گر برساند. بیمه‌گذار

موظف است پس از آن، هر نوع اسناد و مدارک مربوط را که در این باره در اختیار دارد به بیمه‌گر تسلیم و بیمه‌گر را در

تحقیقات و رسیدگی و دفاع کمک کند.

ماده ۷- حق سازش و مصالحه: حق سازش تا میزان تعهد بیمه‌گر در کلیه مراجع و مراحل با بیمه‌گر است و بیمه‌گذار به

موجب این بیمه‌نامه بیمه‌گر را وکیل با حق توکیل غیر و لوکراراً می‌کند که پرونده‌های مربوط را در مراجع ذیربط با استفاده

از کلیه اختیارات دادرسی تا میزان تعهد این بیمه‌نامه تعقیب نماید و در طول جریان دعوی نباید اقدامی به عمل آورد که به

حق بیمه‌گر در تعقیب دعوی لطمه وارد آورد، ولی بیمه‌گذار نسبت به مازاد تعهدات این بیمه‌نامه، حق هرگونه اقدامی خواهد داشت.

فصل پنجم: وظایف و تعهدات بیمه‌گر

ماده ۸- تعهدات بیمه‌گر

۸-۱- بیمه‌گر موظف است پس از دریافت و تکمیل مدارک خسارت مندرج در شرایط خصوصی بیمه‌نامه و احراز شرایط تعهد بیمه‌گر، حداکثر ظرف مدت پانزده روز کاری خسارت را جبران کند.

تبصره: بیمه‌گر می‌تواند با پرداخت حداکثر مبلغی که طبق این بیمه‌نامه برای هر حادثه متعهد است و یا اینکه اگر مبلغی قبلاً پرداخت نموده با پرداخت مابه‌التفاوت آن تا میزان حداکثر تعهد، اقدامات خود را در هریک از مراحل قضایی متوقف و از خود سلب مسئولیت کند. در این صورت هدایت و کنترل مذاکرات و جریان‌های حقوقی و اقدامات قانونی مربوطه هر دعوی مرتبط با موضوع این بیمه‌نامه به بیمه‌گذار واگذار شده و بیمه‌گر از ادامه مداخله خودداری می‌کند. همچنین بیمه‌گر در برابر هرگونه ادعای بعدی نیز مسئولیتی نخواهد داشت.

۸-۲- تعهد بیمه‌گر در مقابل کارکنان بیمه‌گذار، محدود به تعداد کارکنان مندرج در بیمه‌نامه است

ماده ۹- نحوه تعیین و پرداخت خسارت

۹-۱- غرامت فوت، نقص عضو، جرح و صدمات جانی براساس درصد مسئولیت بیمه‌گذار مندرج در رأی یا نظر مراجع صالح و همچنین بر اساس اعمال آن بر روی مبلغ ریالی ارزان‌ترین نوع دیه رایج، در هنگام پرداخت خسارت تعیین می‌شود. در صورت فوت، جرح و نقص عضو هریک از زیان‌دیدگان موضوع بیمه‌نامه، جمع مبالغ پرداختی نمی‌تواند از حداکثر تعهد بیمه‌گر مندرج در شرایط خصوصی بیمه‌نامه برحسب مورد تجاوز کند.

۹-۲- هزینه‌های پزشکی زیان‌دیده براساس اسناد و مدارک معتبر پزشکی و با تأیید پزشک معتمد بیمه‌گر حداکثر تا میزان مندرج در شرایط خصوصی پرداخت می‌شود.

۹-۳- خسارت موضوع این بیمه‌نامه با اطلاع بیمه‌گذار مستقیماً از طرف بیمه‌گر به شخص زیان‌دیده و یا صاحبان حقوق او پرداخت خواهد شد و به محض پرداخت خسارت، بیمه‌گر در مقابل بیمه‌گذار و شخص یا اشخاص زیان‌دیده مسئولیتی ندارد.

۴-۹- در صورتی که کارکنان بیمه‌گذار یا اشخاص ثالث از خدمات سازمان تأمین اجتماعی یا سازمان‌های مشابه استفاده کنند، تعهد بیمه‌گر در تأمین هزینه‌های پزشکی عبارت است از تفاوت کل هزینه تا آن بخش از هزینه‌های پزشکی که توسط سازمان‌های مذکور پرداخت نشده است (پس از کسر فرانشیز)، حداکثر تا میزان تعهد مندرج در این بیمه‌نامه

۵-۹- در صورتی که مسئولیت موضوع این بیمه‌نامه به موجب بیمه‌نامه‌های دیگری نیز تحت پوشش قرار گرفته باشد، تعهد بیمه‌گر به تناسب مبلغ مندرج در بیمه‌نامه صادر شده به مجموع مبالغ بیمه‌نامه‌ها تعیین می‌شود.

۶-۹- خسارت مالی فقط به اشخاص ثالث و طبق توافق طرفین حداکثر تا میزان مندرج در شرایط خصوصی پرداخت خواهد شد.

فصل ششم: سایر مقررات

ماده ۱۰- فسخ بیمه‌نامه: در صورتی که این بیمه‌نامه به موجب قانون بیمه فسخ یا باطل گردد، بیمه‌گر موظف است در اجرای مفاد آیین‌نامه اجرایی قانون حفظ و بهره‌برداری از منابع آبی، مراتب را بلافاصله به اطلاع سازمان شیلات ایران و سازمان بنادر و دریانوردی ج.ا.ا. برساند.

تبصره: در صورتی که شناور مورد بیمه در زمان فسخ بیمه‌نامه طبق مفاد این ماده، در حال انجام سفر دارای مجوز از سازمان شیلات ایران باشد، اثر فسخ از زمان پایان سفر دریایی مربوط خواهد بود. باین‌حال بیمه‌گر حق بازیاقت هرگونه خسارت پرداختی در فاصله فسخ بیمه‌نامه تا پایان سفر دریایی را از بیمه‌گذار خواهد داشت.

ماده ۱۱- حل و فصل اختلاف: اختلاف طرفین قرارداد بیمه از طریق مذاکره حل و فصل خواهد شد.

در صورت عدم حصول نتیجه از طریق مذاکره، طرفین قرارداد می‌توانند از طریق داوری، موضوع را حل و فصل کنند.

در این صورت طرفین قرارداد می‌توانند یک داور مشترک انتخاب کنند که مورد قبول هر دو طرف باشد. در صورت عدم توافق برای انتخاب داور مشترک، هریک از طرفین، داور انتخابی خود را حداکثر ظرف پانزده روز به صورت کتبی به طرف دیگر معرفی می‌کند. داوران منتخب، داور سوم را انتخاب و پس از رسیدگی به موضوع اختلاف با اکثریت آراء رای داوری را صادر می‌کنند. در صورتی که داوران منتخب برای انتخاب داور سوم به توافق نرسند هریک از طرفین قرارداد می‌توانند تعیین داور سوم را به عهده دادگاه صالح گذارند. هریک از طرفین حق الزحمه داور انتخابی خود را می‌پردازند و حق الزحمه داور سوم به تساوی تقسیم می‌شود.

ماده ۱۲- نشانی و اقامتگاه بیمه‌گذار: نشانی و اقامتگاه قانونی بیمه‌گذار همان است که در این بیمه‌نامه درج شده و بیمه‌گذار موظف است تغییر نشانی و اقامتگاه قانونی خود را به صورت کتبی به اطلاع بیمه‌گر برساند؛ در غیر این صورت نشانی و اقامتگاه قبلی بیمه‌گذار معتبر خواهد بود.

ماده ۱۳- موارد پیش‌بینی نشده: نسبت به موارد پیش‌بینی نشده در این بیمه‌نامه، براساس قوانین، مقررات و عرف بیمه در ایران رفتار خواهد شد.

۱- در ماده ۴۳ آیین نامه فوق، سازمان شیلات ایران بر اساس طرح مدیریت ذخایر آبزیان موظف به «صدور پروانه صید با استفاده از شناور» و با رعایت شرایط بند الف این ماده شده است. یکی از این شرایط (مندرج در جزء (۲) بند الف)، "دارا بودن بیمه نامه معتبر مسئولیت در مقابل کارکنان و اشخاص ثالث برای شناورهای صیادی" است. طبق تبصره ذیل آن، بیمه مرکزی ج.ا.ا موظف شده است که "حداقل نرخ بیمه و شرایط عمومی این نوع بیمه را با همکاری سازمان شیلات ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی، تدوین و برای تصویب به شورای عالی بیمه ارائه نماید."